Z dôvodu zmätočnosti podľa čís. 9 § 384 tr. p. sťažuje si poškodený, že odvolací súd nenariadil doplnenie dokazovania, jako to pri hlavnom odvolacom pojednávaní poškodený navrhol. Vrchný súd sa týmito návrhami zaoberal len z časti, pokiaľ išlo o návrh na výsluch nového znalca, ktorý návrh si verejný žalobca osvojil, a zamietol ho ako bezdôvodný. Ostatné dôkazy verejný žalobca neprevzal a vrchný súd sa nepovažoval za oprávneného s týmito ostatnými návrhmi sa vecne zaoberať. Postupom týmto zavinil vrchný súd zmätok podľa čís. 9 § 384 tr. p., lebo nerozhodol o návrhu učinenom na hlavnom odvolacom pojednávaní poškodeným a usnesením, ktoré proti návrhu poškodeného učinil, porušil zásadu zákona podstatnú s hľadiska obžaloby.

Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 8. novembra 1928, čís. Zm III 773/28, uverejnenom v Právnom Obzore, ročník XII., str. 163, vyslovil, že poškodený má právo samostatne navrhovať dokazovanie a pre zamietnutie takéhoto návrhu ohlásiť opravný prostriedok aj vtedy, keď obžalobu zastupoval ešte štátny zástupca. Podľa § 50 tr. p. je totiž poškodená strana oprávnená predkladať návrhy cieľom nariadenia dokazovania lebo cieľom doplnenia dokazovania v niektorom smere podrobne určenom. Podľa § 314 tr. p. povoľuje predseda hlavného pojednávania len vtedy konanie reči v spore, keď sa aj poškodený už vyjadril, že nemá ďalšieho návrhu na doplnenie dokazovania. Poškodená strana je tedy oprávnená samostatne činiť návrhy cieľom ďalšieho dokazovania aj vtedy, keď obžalobu zastupuje štátny zástupca a toto právo poškodeného je obmedzené v bode 3 § 51 tr. p. len potiaľ, že poškodený môže predložiť len také návrhy, ktoré sú potrebné k uplatneniu súkromoprávneho nároku. Ponevač uplatnenie súkromného právneho nároku závisí predovšetkým na vyrieknutí viny obžalovaného, neni pochybností o tom, že tieto návrhy môžu sa vzťahovať aj na dokazovanie viny obžalovaného. Keď tedy vrchný súd takéto návrhy zástupcu poškodeného zamietol, vzniklo právo k uplatneniu formálneho dôvodu zmätočnosti, uvedeného v čís. 9 § 384 tr. p., ktoré si zástupca poškodeného po vyhlásení usnesenia vrchného súdu hneď aj zabezpečil a v prevedení zmätočnej sťažnosti obžalovaného, keď už len sám obžalobu zastupoval, uplatnil proti samému rozsudku. Najvyšší súd preto preskúmal zmätočnú sťažnosť poškodeného založenú na dôvode zmätočnosti podľa čís. 9 § 384 tr. p.

Čís. 4526.

Vymáhanie útrat právneho zastupovania v exekučnom pokračovaní požadovaním ich zmenečného zaistenia od exekúta s vyhrážkou, že ináč bude prevedená exekucia, môže zakladať skutkovú podstatu útisku.

(Rozh. z 9. novembra 1932, Zm IV 350/32.)

Obžalovaný advokát dr. F. ako zástupca exekventa V. N., keď exekútor okresného súdu bol v dome exekúta P. J., aby previedol dražbu, a exekút preukázal, že exekvovanú pohľadávku vymáhajúcemu veriteľovi už priamo zaplatil, hrozbami, že ináč bude prevedená dražba, pri-

nútil exekúta P. J., aby podpísal zmenku na 800 Kč k zaisteniu útrat pokračovania, ktoré neboly ešte súdom ustálené. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným a odsúdil ho pre prečin vydieračstva podľa § 350 tr. zák., lebo mal za to, že obžalovaný mal nárok podľa exekučného zákona len na útraty nezbytne potrebné, a to v sume 171 Kč 30 h. Odvolací súd však sprostil obžalovaného podľa § 326 čís. 2 tr. p. obžaloby dospevši k presvedčeniu, že obžalovaný požadoval síce od poškodeného pomerne väčšiu sumu, že však nemožno zistiť a tvrdiť, že to urobil v presvedčení, že mu ona suma neprislúcha.

Najvyšší súd na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora z úradnej povinnosti na základe § 35 I. odst. nov. k tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a vrátil vec vrchnému súdu v Košiciach, aby o nej znova jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť vrchného prokurátora poukázal na toto rozhodnutie.

Dôvody:

Generálny prokurátor udržal zmätočnú sťažnosť vrchného prokurátora, nakoľko sa v nej uplatňuje dôvod zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 a) tr. por. Týmto dôvodom zmätočnosti domáha sa sťažnosť odsudzujúceho výroku pre prečin vydieračstva. V tomto rozsahu nie je zmätočná sťažnosť odôvodnená, lebo nemožno tvrdiť, že by spôsob, ktorým si obžalovaný hľadel zaistiť svoje nároky na náhradu exekučných útrat, bol bezprávny, ako to § 350 tr. zák. podľa stálej praxi vyžaduje. Exekúcia viedla sa pre peňažitú pohľadávku; hoci táto bola podľa zistenia nižších súdov vyrovnaná, neboly nahradené exekučné útraty, menovite už súdom čiastočne ustálené a ďalšími právnymi zákrokmi obžalovaného vzniklé útraty právneho zastupovania v exekúcii. Pre vydobytie týchto útrat mohlo byť v smysle § 27 a) ex. zák. v exekúcii pokračované, menovite mohla byť aj dražba prevedená, a to až do tej miery, ktorá bola potrebná k uhradeniu už ustálených a ešte aj tých útrat, ktoré až do úplného uspokojenia veriteľa pravdepodobne maly vzniknúť, tedy menovite aj útrat, ktoré by vznikly nastávajúcou dražbou. Keď obžalovaný trval v smysle tohoto svojho právneho nároku na prevedení exekúcie, dokiaľ nárok na útraty nebude mať aspoň zaistený vystavením zmenky, bol tento druhý spôsob úhrady exekučných útrat pre exekúta prípadne výhodnejší, než by bolo bezodkladné prevedenie exekučnej dražby, ktorú mohol obžalovaný ináč nechať uskutočniť podľa právnych predpisov o tom platných. Za tohoto stavu veci nemožno tvrdiť, že si obžalovaný chcel zaopatriť majetkový prospech bezprávnym spôsobom, tedy bezprávne v smysle § 350 tr. zák. Skutková podstata tohoto prečinu nie je daná už z tohoto dôvodu a netreba sa zaoberať otázkou, či vyhrážanie dosiahlo intenzity v tomto ustanovení zákona predpokladanej. Bezprávnosť samého nároku je pre tento trestný čin podľa stálej praxi bezvýznamná a nerozhodné sú pre prečin vydieračstva dôvody odvolacieho rozsudku, ktoré práve tejto okolnosti prikladaly rozhodujúci význam. Ponevač však aj zmätočná sťažnosť kladie

hlavný dôraz práve na tú okolnosť, že nárok obžalovaného na náhradu útrat bol premrštený, tedy, že majetkový prospech sám bol bezprávny, je zrejmé, že sa domáha preskúmania rozsudku odvolacieho súdu vlastne v tom smere, či s tohoto hľadiska neprichádza v úvahu trestný čin útisku podľa § 1 zák. čís. 309/1921 Sb. z. a n. Práve pri tomto trestnom čine záleží totiž bezprávnosť vynútenia v tom, že vynucovaný nárok na dajaké konanie, opominutie, alebo znášanie je bezprávny, t. j. že nemá objektívneho právneho základu a že tiež páchateľ je si toho povedomý. Odvolací súd založil svoj oslobodzujúci výrok na tom, že nenadobudnol presvedčenia o tom, že by bol obžalovaný požadoval pomerne väčšiu sumu na útratách vediac, že mu neprislúcha. Sťažovateľ napáda tento právny názor; najvyšší súd však nemôže preskúmať jeho správnosť, poneváč odvolací súd neprijal určité skutkové zistenia krajského súdu o pravdepodobnej výške celkových exekučných útrat, ale ani sám neučinil nijaké zistenia, z ktorých by sa spoľahlive dalo preskúmať, až do jakej miery mal obžalovaný primeraný nárok na exekučné útraty a či je podľa toho možné uznať jeho prospech, ktorý si dal zmenkou od exekúta zabezpečiť, za bezprávny do tej miery, že si obžalovaný prípadnej nepomernej premrštenosti a teda bezprávnosti svojho nároku bol (musel byť) povedomý. Nestačí v tomto ohľade len všeobecná úvaha vrchného súdu, že ustanovenie § 27 ex. zák. poskytuje súdu možnosť uvažovania o tom, aké útraty považuje za útraty nezbytne potrebné, a nemožno len z toho vo všeobecnosti priznať aj v subjektívnom smere obžalovanému úplnú voľnosť pri posudzovaní toho, koľko smie na útratách žiadať takým spôsobom, akým to učinil v tomto prípade. Tu totiž nešlo o likvidovanie útrat, ktoré by mal súd ustanoviť, ale o to, aby exekút sám uznal požadované útraty a zaistil ich zmenkovým záväzkom, lebo ináč bude prevedená ihneď exekúcia. Ponevác proti zmenkovému záväzku sú podľa § 87 zmenkového zákona prípustné námietky v miere len veľmi obmedzenej, teda ide o záväzok pomerne veľmi tiesnivý, na druhej strane aj tým, že obžalovaný ináč trval na prevedení exekúcie ihneď nastávajúcej, mohol byť za tohoto stavu exekút uvedený do položenia, ktoré možno uznať za bezprostredne hroziacu tieseň. Z tohoto stavu exekútovho treba tedy vychádzať pri posúdení, či obžalovaný uvedeným spôsobom tejto tiesne vedome využil k získaniu bezprávneho osohu. Týmto bezprávnym osohom boly by tu útraty v pomere ku všetkým okolnostiam konkrétneho prípadu nadmieru premrštené. Pre toto konkrétne posúdenie prípadnej bezprávnosti požadovaných útrat a vedomia obžalovaného o tom je potreba v prvom rade zistiť približnú výšku primeranej útratovej požiadavky obžalovaného; rozhodujúci význam v tom ohľade môžu mať pre trestnú vec ovšem prípadne aj iné než tarifné položky, pokiaľ boly k prevedeniu exekúcie účelné, a to preto, ponevác išlo o istý spôsob narovnania medzi nárokom obžalovaného a povinnosťou exekúta. Len po ich zistení bude možno posúdiť bezprávnosť požadovaného osohu a vedomie obžalovaného o ňom. Najvyšší súd nemôže sám zistiť tieto okolnosti; preto treba pokračovať podľa § 35 I. odst. nov. k tr. por.